

Adiyaman İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Ders: Sosyal Bilgiler

Sınıf: 6

Ünite: 2

Adiyaman
2021

Bu çalışma; İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün koordinasyonunda,

Kahta Girne Ortaokulu ve

Kahta Mülk Ortaokulu

katkılarıyla hazırlanmıştır.

DERS: SOSYAL BİLGİLER

SINIF: 6

ÜNİTE NO: 2

ÜNİTE ADI: TARİHE YOLCULUK

TÜRKLERİN ANAYURDU ORTA ASYA

Türklerin bilinen ilk yurdu Orta Asya'dır.

Orta Asya batıda Hazar Denizi, doğuda Kınan Dağları, kuzeyde Altay Dağları, güneyde ise Tibet Platosu ve Hindukuş Dağları arasında yer alır. Bu coğrafyada Türkler, İslamiyet'ten önce Hun, Kök Türk ve Uygur gibi devletler kurmuştur.

ORTA ASYA'NIN ÖZELLİKLERİ

Halı, konargöçer yaşam tarzının vazgeçilmez eşyasıdır.

Coğrafi özellikler, bozkır kültürünün ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

Konargöçer bir hayat tarzı yaşamakta ve daha çok hayvancılıkla uğraşmaktaydılar.

Toplumun en küçük birimi aileydi.
Aileleri sülaleri, sülaleler boyları, boylar milleti, millet ise devleti oluştururdu.

Türkler için at çok önemlidir ve ilk defa evcilleştirilmiştir.

Çadır, kilim ve demir bu kültürün önemli unsurlarındandır.

Kurgan: Eski Türklerde ölen kişinin değerli eşyalarıyla birlikte gömüldüğü mezara kurgan denir.

Yuğ: Eski Türklerde cenaze töreni ve cenazede ağıt yakılmasına yuğ denir.

Töre: Örf ve adetlerle belirlenen sözlü hukuk kurallarıdır.

Kut: Hükümdara devleti yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiği inancıdır.

Kurultay (toy): İlk Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı meclistir.

Hatun: Kağan'ın eşi **Balbal:** Mezarların üstüne öldürdükleri insan sayısı kadar insan şeklinde dikilen taşlardır.

Orta Asya'dan Göçlerin Nedenleri:

- Nüfusun artması ve otlakların azalması
- Salgın hastalıklar
- İklimin kurak olması, kışın şiddetli geçmesi
- Komşu devletlerin saldırıları ve kendi aralarındaki mücadeleler

ASYA HUN DEVLETİ (MÖ 220-MS 216)

Tarihte bilinen ilk Türk devletidir Asya Hun Devleti'dir. Kurucusu Teoman'dır.

Teoman Türk boylarını tek bir yönetim altında toplamıştır. Teoman döneminde Çinliler Türk akınlarını önlemek için Çin Seddi'ni yaptırdılar. Devlet en parlak dönemini Metehan döneminde yaşamıştır.

Mete günümüz ordusunda kullanılan onlu sistemi (10'lu Sistem) kurmuştur.

Oğuz Kağan Destanı Göktürlere aittir.

GÖKTÜRK DEVLETİ (552-745):

Tarihte Türk adıyla kurulan ilk Türk devletidir. Bumin Kağan tarafından kurulmuştur. 630 yılında yıkılmıştır. 681 yılında Kutluk Kağan bağımsızlığını ilan ederek 2. Göktürk Devleti'ni kurdu. Hükümdar Bilge Kağan, kardeşi Kül Tigin ve vezir Tonyukuk adına Orhun Yazıtı (kitabe)'ları dikildi. Orhun Yazıtları 38 harften oluşur, Orhun alfabesi ile yazılmıştır. Günümüzde Moğolistan sınırları içindedir. Ergenekon Destanı Göktürlere aittir.

Orhun Yazıtları Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgeleridir.

Ergenekon Destanı Göktürlere aittir.

UYGUR DEVLETİ (745-840):

Bilge Kül Kağan tarafından kurulan devletin merkezi Karabalasagun'dur. İlk Türk mimari eserler olan saraylar ve tapınaklar bu dönemde yapılmıştır. Resim, minyatür, heykel türü eserleri oluşturmuşlardır. Kâğıt ve matbaayı Çinlilerden öğrenerek kullanmışlardır. 18 harften oluşan Uygur alfabesini kullanmışlardır. Eşyayı kiraya verme, ortaklık kurma, iş sözleşmesi senedi gibi hukuki olayları gerçekleştirdiler. Posta teşkilatı, vergi sistemleri kurmuşlardır. Maniheizm dinini benimsemeleri Türklük ve savaşçılık özelliklerinin yok olmasına neden olmuştur.

Türk tarihinde yerleşik hayata geçen ilk uygarlık Uygurlardır.

Türeyiş ve Göç Destanı Uygurlara aittir.

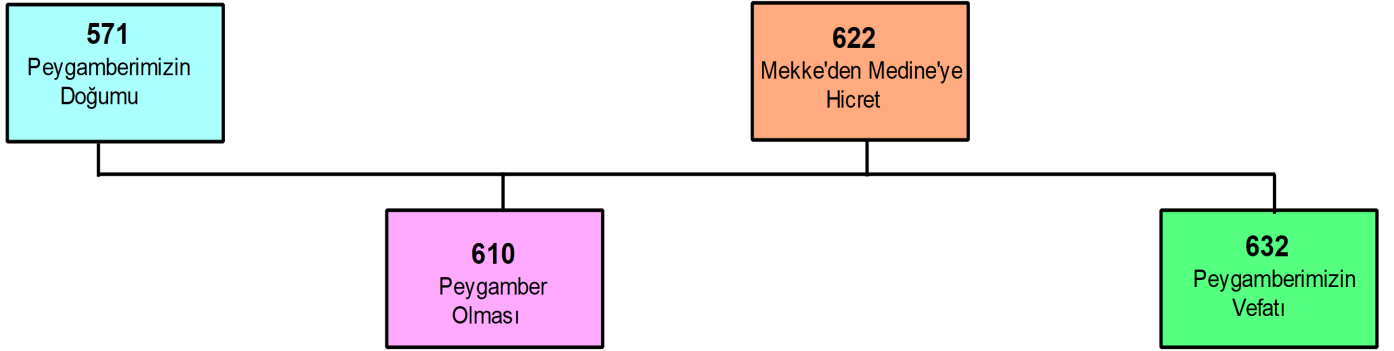
İSLAMİYETİN DOĞUŞU

İslam'dan Önce Arabistan'ın Durumu:

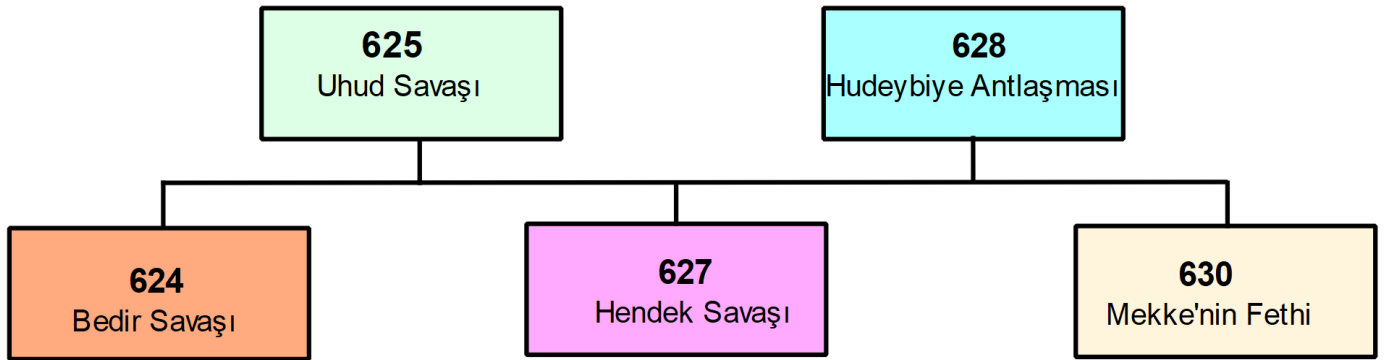
Mekke'de birden çok kabile vardı. Kabileler arasında birlik yoktu, savaş vardı. Putperestlik yaygındı, Musevilik Hıristiyanlık ve Mecusilik (ateşe tapma) diğer dinlerdi. İnsanlar arasında toplumsal farklılıklar vardı, insanlar alınıp satılıyordu, kız çocuklara ve kadınlara değer verilmiyordu. Arap toplumu göçebe (bedevi) ve yerleşik olarak ikiye ayrılıyordu. Hz. Muhammed 571 yılında Mekke'de dünyaya geldi. Bu dönemde Mısır, Suriye, Anadolu ve Doğu Avrupa'da Doğu Roma İmparatorluğu, İran'da Sasani İmparatorluğu, Türklerin çoğunlukla yaşadığı Orta Asya'da Kök Türk Devleti bulunuyordu.

BİLGİNÖTÜ: İslam'dan önce medeni açıdan geri, toplumda ahlaki çöküntü olduğu için o döneme "Cahiliye Çağı" adı verilmiştir.

Peygamberimizin Hayatı

Peygamberimiz Döneminde Yapılan Savaşlar

Hicret (632): Mekkeli Müslümanların, eziyet sonucu peygamberimizle birlikte Mekke'den Medine'ye göç etmelerine hicret denir.

Mekke'den Medine'ye göç edenlere **muhacir**; Medine'de muhacirleri karşılayan Müslümanlara **Ensar** denir.

Hicretin Sonuçları:

- İslamiyet hızla yayılmıştır.
- Medine'de İslam Devleti kuruldu.
- Müslümanlar Mekkeliler karşısında siyasi güç haline geldi.
- Hz.Ömer döneminde uygulamaya konan Hicri takvimin başlangıcı kabul edilmiştir.

Medine Sözleşmesi:

Hz. Peygamber Müslüman, Yahudi ve Medineli putperestleri bir araya getirerek Medine Sözleşmesi'ni yaptı.

Bu sözleşme, ahlak ve adalet ilkeleri açısından oldukça önemlidir. Medine Sözleşmesi'nin bazı maddeleri şunlardır:

- Müslüman ve Yahudi topluluklar barış içerisinde yaşayacaklardır.
- Medine'nin savunması birlikte yapılacaktır.
- Yahudiler dinlerini yaşamakta serbest olacaktır.
- Müslümanlar ve Yahudiler, kendileri dışında bir topluluk ile yaşanacak anlaşmazlıkta birbirlerinin yanında yer alacaktır.
- Yahudiler ve Müslümanlar arasında yaşanabilecek anlaşmazlıklarda Hz. Muhammed hakem olarak kabul edilecektir.

DÖRT HALİFE DÖNEMİ (632-661)

Halife: Müslümanların din ve devlet başkanı olan kimselere halife denir.

Dört Halife: 1- Hz. Ebubekir, 2- Hz Ömer, 3- Hz. Osman 4- Hz. Ali

Dört halife seçimle iş başına geldiği için bu dönem Cumhuriyet Dönemi olarak adlandırılmıştır.

Hz Ebubekir Dönemi (632-634):

- Arap Yarımadası dışında ilk fetihler yapıldı.
- Suriye'nin fethine başlandı.
- Yalancı peygamberler ortadan kaldırıldı.

Kurani Kerim Hz Ebubekir döneminde kitap haline getirilmiştir.

Hz Ömer Dönemi (634-644):

- Suriye, Filistin, İran, Irak fethedilerek Müslümanlar Türklerle komşu oldular.
- Ülke illere ayrılarak iller valiler tarafından yönetilmiştir.
- Adliye teşkilatı kurularak illere kadılar tayin edilmiştir.

Hicri takvim Hz. Ömer döneminde kabul edilmiştir.

Hz Osman Dönemi (644-656):

- İlk İslam donanması kurularak Kıbrıs alınmıştır.
- İslam'da ilk karışıklıklar başladı.
- Tunus ve Trablus alınarak Kuzey Afrika fethedilmiştir.

Kurani Kerim Hz. Osman döneminde çoğaltılarak diğer şehirlere gönderilmiştir.

Hz Ali Dönemi (656-665):

- İç karışıklıklar arttı, Cemal ve Siffin Savaşı yapıldı.
- Devletin merkezi Medine'den Kufe'ye taşınmıştır.
- Müslümanlar arasında ayrılıklar başladığı için fetihler durmuştur.

Hz Ali döneminde çıkan iç karışıklıklar sonucu Hz. Ali şehit edilmiş ve dört halife dönemi böylece sona ermiştir.

EMEVLER (661-750)

- Muaviye tarafından Şam'da kuruldu.
- Doğuda Horasan, batıda Tunus ve Cezayiri alarak Kuzey Afrika'ya ilerlemişlerdir. Cebelitarık Boğazı'nı geçerek Avrupa'da İspanya'yı fethettiler, Endülüs Emevi Devleti'ni kurdular.
- Emeviler halifeliği saltanat (babadan oğula geçiş) haline getirdiler.
- Arap olmayanlara kötü davrandılar, İslamiyeti baskı (kılıçla) yoluyla kabul ettirmeye çalışarak Arap milliyetçiliği yaptılar.
- Yönetimden memnun olmayan halk ayaklanarak devleti yıktı, yerine Abbasi Devleti kuruldu

Emevi Devleti yıkıldıktan sonra İspanya'da Endülüs Emevi Devleti kuruldu (756-1031). Endülüs Emevileri, Avrupa'yı eğitim, bilim ve teknoloji alanlarında etkiledi.

ABBASİLER (750-1258)

Hız Peygamberin amcası Abbas'ın soyundan olanlar tarafından Bağdat'ta kuruldu.

Emeviler gibi ırk ayrımı yapmayarak başta Türkler olmak üzere tüm Müslümanlara eşit davrandılar.

Türlere iyi davranmaları Türklerin İslamiyet'e girmesini kolaylaştırdı.

Bağdat, bilim ve sanat merkezi olmuştur.

Yunanca ve Latince eserler Arapça ve Farsçaya çevrilmiştir.

Türkler devlet yönetiminde görev aldılar. Türk askeri ve aileleri için Samarra şehrini kurdular.

TÜRKLER İSLAMİYET İLE TANIŞIYOR

Talas Savaşı (751):

Türkler ve Abbasiler birlikte Çin'e karşı 751 yılında Talas Nehri kıyısında Çin'i yendiler. Talas Savaşı ile Türkler gruplar halinde Müslüman olmaya başladılar.

Ayasım: Türkler için Bizans'a karşı devletin sınırlarını korumak için yapılan şehirlerdir.

Türklerin İslamiyet'i Kabul Etmesini Kolaylaştıran Nedenler:

- İslam'dan önceki Çok Tanrı inancında tek tanrı, cennet, cehennem gibi kavramların İslam'la benzerlik göstermesi.
- Türklerle Müslüman tüccarların yaptıkları ticaretle Müslümanların İslam dinini tanıtmaları.
- İslam'daki gaza düşüncesinin Türklerin Savaşçılık özelliği ile benzer olması.
- Türklerdeki ölümden sonraki hayata inanmanın İslamiyet'le benzer olması.

İLK TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ

KARAHANLILAR (840-1212)

- Karluk, Yağma ve Çiğil Türkleri tarafından kuruldu. (840)
- İlk müslüman Türk devletidir.
- Satuk Buğra Han'ın İslamiyet'i kabulü ile Müslüman Türk devleti haline geldiler.
- Karahanlılar Türkçe'yi resmi dil olarak kabul etmişlerdir.
- Karahanlıların İpek Yolu üzerinde tüccarları konaklaması için yaptıkları kervansaraylar ticaretin gelişmesini sağlamıştır.

GAZNELİLER (963-1187)

- Alptekin tarafından Gazne'de kuruldu.
- Gaznelilerin en parlak dönemi Sultan Mahmut dönemidir.
- Gazneli Mahmut Hindistan'a 17 sefer düzenleyerek İslam'ı yaymış ve Hindistan'ın zenginliğini ülkesine getirmiştir.
- 1040 yılında Selçuklular ve Gazneliler arasında yapılan Dandanakan Savaşı ile Gazneliler dağılmaya başlamıştır.
- Biruni, Firdevsi gibi şairleri Sultan Mahmut Sarayı'nda toplamıştır.

Gazneli Mahmut Sultan ünvanını kullanan ilk hükümdardır.

Biruni : Fizik, astronomi, tıp, eczacılık ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Gazneli Mahmut Biruni için "sarayının en değerli hazinesi" demiştir. "El Hind" adlı eseri yazmıştır.

BÜYÜK SELÇUKLULAR (1040-1157)

- Çağrı Bey tarafından Gazneliler ile yapılan Dandanakan Savaşı'ndan sonra kurulmuştur. Selçuklular 1015 yılından itibaren Anadolu'ya akınlar düzenleyerek Anadolu'yu tanıma fırsatı bulmuşlardır.
- 1048 yılında Bizans'la ilk yapılan savaş olan Pasinler Savaşını yapmışlardır.
- 1071 yılında Bizans'la yapılan Malazgirt Savaşı ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmıştır. Melikşah döneminde en parlak dönemini yaşamıştır.
- 1141'de Karahitay Moğollarıyla yapılan Katvan Savaşı ile Büyük Selçuklular yıkılma sürecine girmiştir.

Türklerin İslamiyet'i kabulü ile birlikte yönetim alanındaki değişiklikler:

- İslam öncesinde görülen kurultay, divan adı verilen bir meclise dönüştü.
- Hükümdarlar halife tarafından onaylanmaya başladı.
- Halife adına hutbe okutulmaya başladı.
- Paraların üzerine halifenin ismi yazıldı. Hükümdarlar İslami isim ve unvanlar aldılar.
- İlk Türk-İslam devletlerinde yöneticilerin kendi adlarına hutbe okutmaları bağımsızlığın bir göstergesi olarak kabul edildi.
- Bu anlayış sonraki Türk-İslam devletlerinde de devam etti.

Eser Adı	Yazar	Özellikleri
Divan-ı Lügat-it Türk (Türk Dilleri Sözlüğü)	Kaşgarlı Mahmut	=> Türk dilinin zenginliği ve güzelliğini göstermek. => Araplara Türkçe'yi öğretmek. => Arapçanın Türkçeden üstün olmadığını belirtmek için yazılmıştır.
Kutadgu Bilig (Mutluluk veren bilgi)	Yusuf Has Hacip	=> İnsanlara mutlu olmanın yolunu göstermek. => Hükümdarlara devlet yönetimi ile ilgili bilgi vermek.
Divanı Hikmet	Ahmet Yesevi	=> İslamiyet'i Türklere öğretmek.
Atabetül' Hakayk	Edip Ahmet Yükneki	=> Şiirlerle ahlaki öğütler vermek için yazılmıştır.

YENİ YURT ANADOLU

Anadolu'ya Göçlerin Sebepleri:

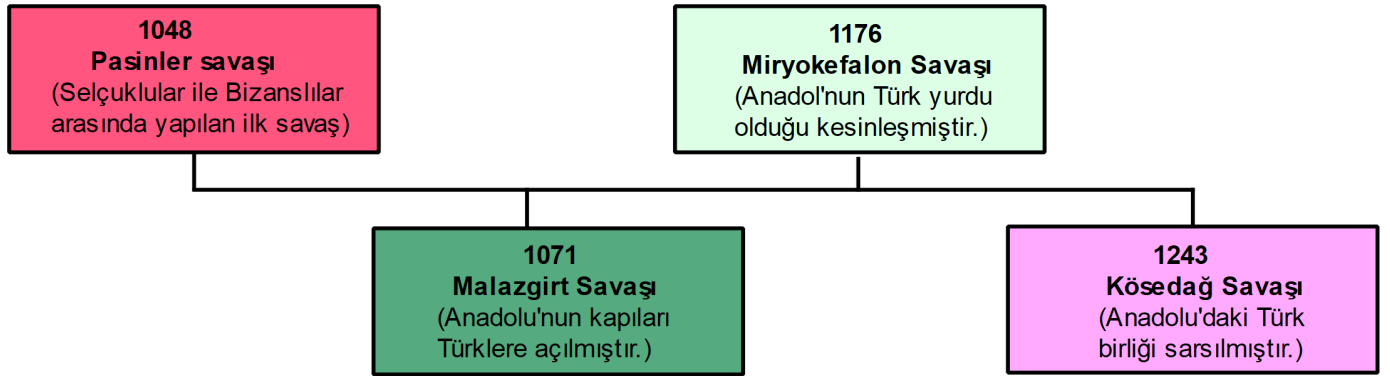
- Nüfusun artması
- Otlakların azalması
- Devletlerarası arasındaki mücadeleler
- Anadolu'da Türklere karşı koyacak bir devletin olmaması
- Anadolu'da geniş çayırlikların olması

Pasinler Savaşı: Büyük Selçuklularla Bizans arasında Erzurum yakınlarındaki Pasinler Ovasında yapıldı. Selçuklular kazandı.

Pasinler Savaşı Bizans'la yapılan ilk savaştır.

Malazgirt Savaşı'nın Sonuçları:

- Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı.
- Türkler Anadolu'ya yerleşmeye başladı.
- Anadolu'da ilk Türk beylikleri kurulmaya başladı.
- Bizans Avrupalı devletlerden yardım isteyince Haçlı Seferleri başladı.
- Selçuklu Devleti'nin İslam dünyasındaki saygınlığı arttı.

ANADOLU'DA KURULAN İLK TÜRK BEYLİKLERİ

Beylik İsimleri	Kurulduğu Yer	Özellikleri
Saltuklular	Erzurum ve çevresi	Anadolu'da kurulan ilk beyliktir.
Danışmentliler	Tokat, Sivas, Kayseri, Malatya	Anadolu'da ilk medrese (Yağbasan Medresesi)'yi yaptılar.
Mengücekler	Erzincan ve çevresi	Divriği Ulu camii en önemli eseridir.
Artuklular	Diyarbakır, Mardin, Hasankeyf	Dünyadaki en büyük taş kemerli köprü olan Malabadi Köprüsü'nü yaptılar.
Çaka Beyliği	İzmir	İlk Türk denizciliği yapan beyliktir.

Anadolu'da Kurulan İlk Türk Devletlerinin Türk Tarihindeki Önemi:

- Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasını sağladılar.
- Anadolu'yu yaptıkları eserler, kurdukları şehirlerle bayındır hale getirdiler.
- Türk İslam kültürünü yaydılar.
-

ANADOLU SELÇUKLU DEVLETİ: (1075-1308)

Anadolu Selçuklu devleti 1077 yılında Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından İznik'te kurulmuştur.

Hükümdarlar ve Faaliyetleri:

I. KILIÇ ARSLAN (1092-1107) :

Batıdan gelen I. Haçlı Seferi'ne karşı koymaya çalıştı. Anadolu Türk siyasi birliğini kurmak için mücadele etti. Çaka Beyliği'ne son verdi.

I. İZZETTİN MEŞUD (1116-1155):

II. Haçlı Seferi'nde Haçlı ordusunu ağır bir yenilgiye uğrattı. Sultan Meşud Dönemi'ne kadar Anadolu, Romalılar ülkesi anlamına gelen Romania adıyla anılırdı. Bu dönemle birlikte Anadolu Türkiye olarak anılmaya başladı.

II. KILIÇ ARSLAN (1155-1192) :

Danışmendliler'in egemenliğine son vererek Anadolu'da Türk birliğini kurma yolunda büyük adım attı. Mıryokefalon'da Bizans'ı yenerek Anadolu'nun Türk yurdu olmasını sağladı. Yaşlılığı döneminde ülke topraklarını on bir çocuğu arasında paylaştırdı. Bu durum merkezî otoriteyi zayıflattı.

I. GİYAŞEDDİN KEYHÜSREV 1. Dönemi (1192-1196) 2. Dönemi (1205-1211) :

Samsun'u Rum tehditlerinden kurtararak uluslararası Karadeniz ticaret yolunun güvenliğini sağladı. Avrupa ve Mısır'dan gelen ticaret gemilerinin uğrak yeri olan Antalya'yı fethetti. Böylece Selçuklular, Avrupalılarla ticari ilişkilere girip anlaşmalar yaptılar.

I. İZZEDDİN KEYKAVUS (1211-1220):

Kıbrıs kralı ile ticari anlaşmalar imzaladı. Deniz ticaretini daha da geliştirmek için Sinop'u fethetti. Böylece kendisine Galip Sultan unvanı verdi.

HAÇLI SEFERLERİ

11. ve 12. yüzyılda Avrupalı Hıristiyanların Kudüs'ü, Müslümanlardan almak ve İslam dünyasının zenginliklerini ele geçirmek için yaptıkları seferlere Haçlı Seferleri denir.

Haçlı Seferleri'nin Sebepleri:

a) Siyasi Sebepler:

- Bizans'ın Avrupa'dan yardım istemesi
- Şövalyelerin macera arzusu
- Soyluların Derebeylik kurmak istemesi

b) Ekonomik Sebepler:

- Doğunun zenginliklerini ele geçirmek istemesi
- Avrupa halkının yoksulluk içinde olması
- Önemli ticaret yollarının Müslümanların elinde olması

c) Dini Sebepler:

- Kudüs'ün Müslümanların elinde olması
- Sefere katılanların cennete gireceklerini vadetmeleri
- Katolik kilisesinin tüm Hıristiyanları kontrol etmek istemesi

Haçlı Seferleri:

I. Haçlı Seferi: Haçlılar Kudüs'ü ele geçirip Urfa, Antakya'da kontluk kurdular. Türkiye Selçuklu Devleti başkentini Konya'ya taşımıştır.

II. Haçlı Seferi: Selçuklu sultanı I. Mesut haçlıları bozguna uğrattı.

III. Haçlı Seferi: Kudüs'ü ele geçirmek için yapıldı, haçlılar yenildiler.

IV. Haçlı Seferi: Haçlılar İstanbul'u işgal ederek Latin İmparatorluğu kurdular.

Haçlı Seferleri'nin Sonuçları:

a) Dini Sonuçlar: Avrupa'da din adamlarına ve kiliseye duyulan güven azaldı. Skolastik (baskıcı) düşünce zayıfladı.

b) Siyasi Sonuçlar: Türklerin Avrupa'daki ilerleyişi durdu. Türklerin İslam dünyasındaki saygınlığı arttı.

c) Ekonomik Sonuçlar: Doğu-Batı ticareti gelişti. Akdeniz limanları önem kazandı.

d) Sosyal (toplumsal) Sonuçlar: Avrupa'da derebeylik (feodalite) zayıfladı. Halk arasındaki sınıf farkı azaldı.

e) Teknik Sonuçlar: Pusula, barut, kâğıt gibi buluşlar Avrupa'ya taşındı. Aynı zamanda teknolojik sonuçtur.

Miryokefalon Savaşı: (1176) II. Kılıçarslan zamanında 1176 yılında yapılan ve Türkleri Anadolu'dan atmak isteyen Bizans bu savaşta yenildi.

Miryokefalon Savaşı'nın Sonuçları: Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşerek Anadolu'nun ebedi Türk yurdu olduğu belgelendi. Türklerin Anadolu'dan atılmayacağı kesinleşti. Bizanslılar savunmaya, Türkler saldırıya geçmiştir.

Kösedağ Savaşı: (1243) 1243 yılında Moğollarla Selçuklular arasında yapılan savaşta Selçuklu ordusu yenilgiye uğradı.

Kösedağ Savaşı'nın Sonuçları:

- Moğollar, Anadolu'yu işgal etmiş, Türkiye Selçuklu Devleti zayıflamış, yıkılma sürecine girmiştir.
- Anadolu Selçuklu Devleti zayıflayınca Anadolu'da bağımsız beylikler kuruldu.
- Anadolu'daki bilim, sanat, ticaret merkezleri yıkılmış, kültürel gelişmeler durmuştur.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin Yaptığı Faaliyetler:

- Cami, medrese, hastane, yol, köprü, kervansaraylar inşa ettiler.
- Ticaret yollarında tüccarların ve yolcuların dinlenmesi için kervansaraylar yaptılar.
- Alanya, Sinop, Suğdak gibi önemli şehirleri alarak deniz ticaretini geliştirdiler.

Kervansarayların yapılma amacı ticareti geliştirmektir.

Türkiye Selçuklu Devleti döneminde yapılan sosyal tesisler:

Medrese: Selçuklu ve Osmanlı Devletinde orta ve yükseköğretimin yapıldığı eğitim kurumlarına denir. Günümüzdeki karşılığı Üniversite veya Yüksekokuldur.

İmarethane: Selçuklu ve Osmanlı Devletinde yoksullara ve medrese öğrencilerine yemek ve yiyecek dağıtan hayır kurumuna denir. Günümüzdeki karşılığı aşevidir.

Darüşşifa: Selçuklu ve Osmanlı Devletinde Sağlık hizmeti verilen ve bu amaçla gerektiğinde hastaların yatarak tedavi oldukları kuruma denir. Günümüzdeki karşılığı hastanedir.

Bedesten: İçinde kumaş, mücevher, silah ve benzeri değerli eşyanın satıldığı kapalı çarşıya denir. Günümüzdeki karşılığı kapalı çarşıdır.

Anadolu'nun Türkleşmesine Katkı Sağlayan Şahsiyetler:

- Mevlana Celaleddin Rumi
- Hacı Bektaşî Veli
- Yunus Emre
- Ahi Evran

TARİHİ YOLLAR

İpek Yolu:

Çin'den başlayıp Avrupa'ya kadar uzanan tarihi ticaret yoluna İpek yolu denilmektedir. Adını Çin'den gelen başlıca mal olan ipekten alan İpek yolu doğuyu batıya ulaştıran önemli bir yoldur. Bu yol doğu batı arasında siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerin kurulmasında köprü vazifesi görmüştür.

İpek yolunda ipeğin yanı sıra baharat, değerli taşlar, kürk, tahıl, cam, bal, yağ gibi ürünler de taşınmıştır. Türk, Rus, İngiliz, İtalyan ve İranlı tüccarlar, bu malları alıp İslam ülkelerine ve Anadolu üzerinden Avrupa'ya satmışlardır. Böylelikle Avrupalılar doğu kültürüne ait porselen, ipek gibi öğeleri tanımış ve bu ürünleri günlük hayatlarında kullanmaya başlamışlardır. Tarihte birçok devlet (Hunlar Çin ile, Köktürkler Bizans ve Sasanilerle) bu yola sahip olmak için savaşmışlardır.

Baharat Yolu:

Avrupa'ya baharat taşıyan yoldur. Hindistan ve Seylan'dan Kızıldeniz'deki Akabe Körfezi'ne Yemen ve Basra Körfezi'ne giden yoldur. Baharat Yolu'nu kullanan tüccarlar, elçiler ve seyyahlar kendi kültürlerine ait yemekleri, baharatlardan yapılmış esans ve ilaçları başka kültürlerle de öğretmişlerdir. Bu yolu kullananlar seyahatleri boyunca öğrendikleri gelenekleri ve satın aldıkları ürünleri kendi memleketlerine de tanıtmışlardır. Bu durum Baharat Yolu'nun kültürel etkileşimi de sağladığının ispatı olmuştur.

Coğrafi keşiflerle yeni yollar bulununca Baharat Yolu önemini yitirdi.

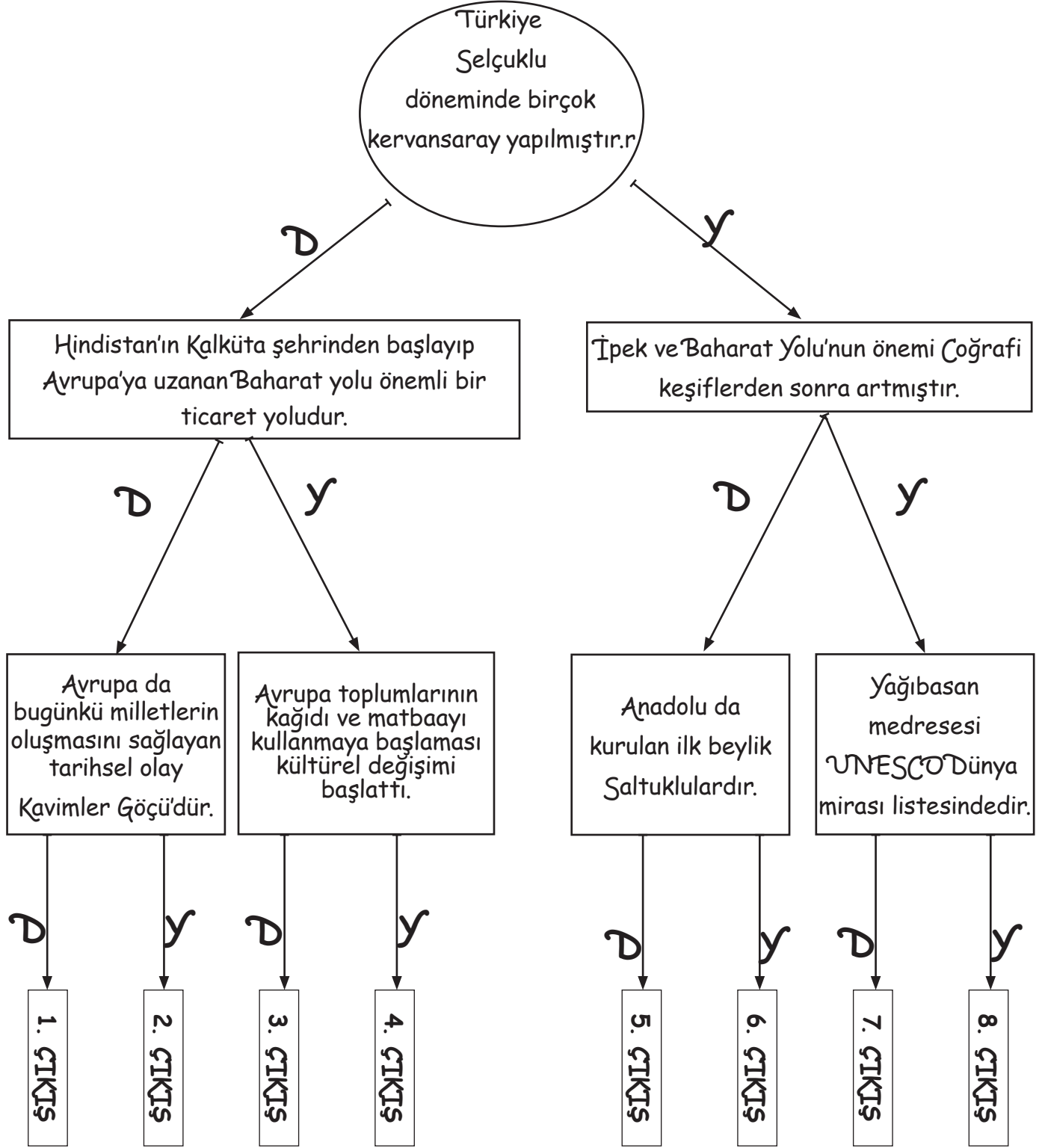
Kral Yolu:

Lidyalıların başkenti Sard'dan başlayan İran'ın Susa kentine kadar devam eden yoldur. Türkiye Selçuklu Devleti Anadolu'dan geçen kara ve deniz ticaret yollarına hâkim olmak istemiştir. Gümrük vergilerini artırmayı hedefleyen Türkiye Selçuklu devleti önemli ticaret limanları olan Alanya, Antalya, Samsun ve Sinop gibi şehirleri fethetmiş, komşu ülkelerle ticaret anlaşmaları yapmıştır. Ülkedeki ticaret yollarının cazibesi artırmak için tüccarların mallarını ve canlarını sigortalamış, yollar üzerine günümüzdeki karakollara benzeyen derbentler ve kervansaraylar (hanlar) inşa etmiştir. Bu sayede ülke ekonomisi hızla gelişmiştir.

Kervansaraylar dil, din, renk farkı gözetmeksizin tüm tüccarların konaklayabileceği dinlenme alanlarıdır. Yüksek duvarlarla çevrili kervansaraylarda askerî birlikler de bulundurulmuştur. Böylelikle tüccarların malları, canları ve hayvanları güvence altına alınmıştır. Aynı zamanda tüccarlara tüm ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik hizmetler verilmiştir. Hatta bazı kervansaraylarda hekim ve eczane bile yer almıştır.

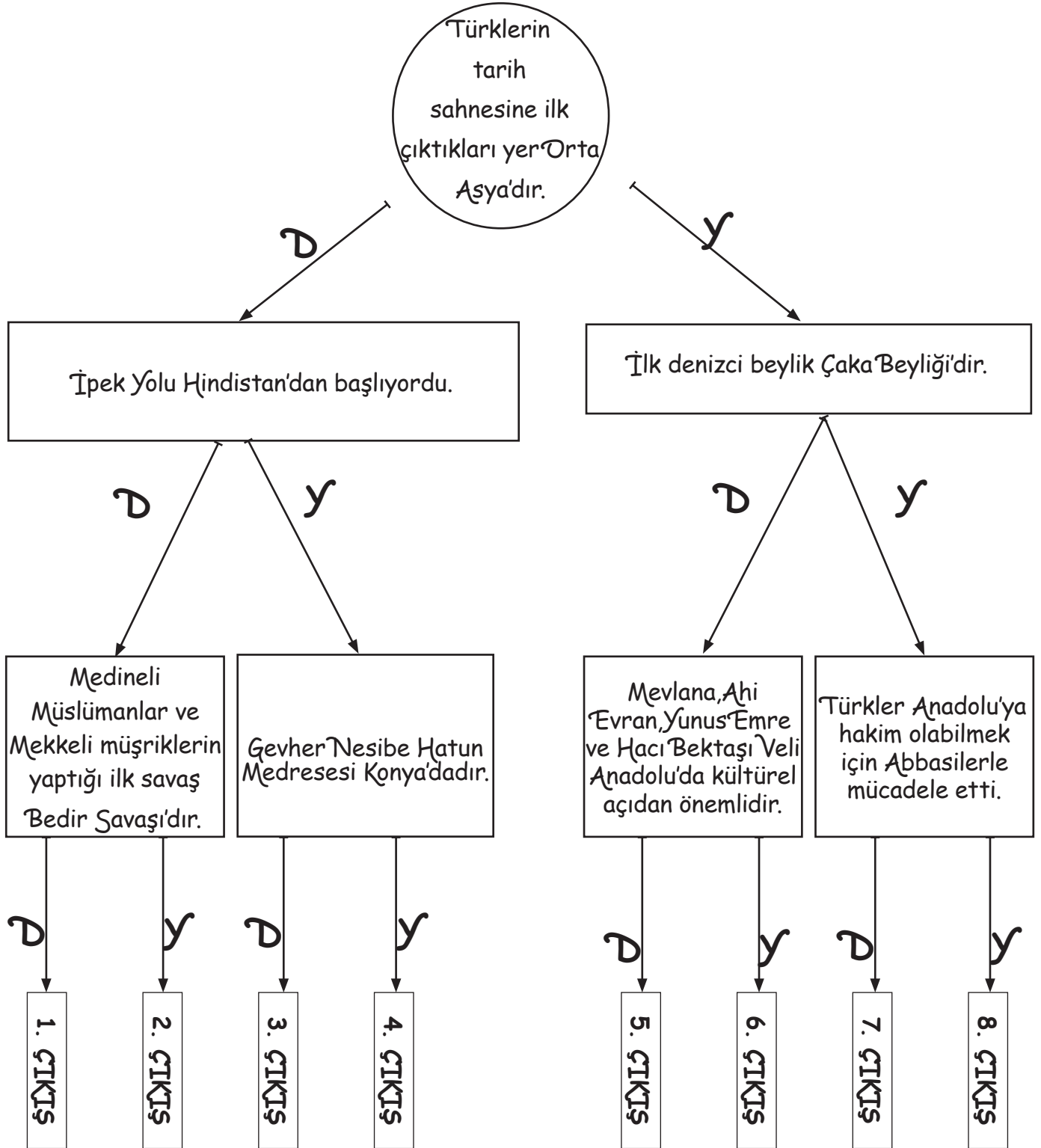
ETKİNLİKLER

A. Aşağıdaki tanılayıcı dallanmış ağaç etkinliği ile hazırlanmış etkinlikte doğru veya yanlış yönünde ilerleyiniz. Bulduğunuz çıkış numarasını cevap kısmına yazınız

CEVAP:

B. Aşağıdaki tanılayıcı dallanmış ağaç etkinliği ile hazırlanmış etkinlikte doğru veya yanlış yönünde ilerleyiniz. Bulduğunuz çıkış numrasını cevap kısmına yazınız

CEVAP:

C. Aşağıdaki ifadelerin başındaki boşluğa doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazınız.

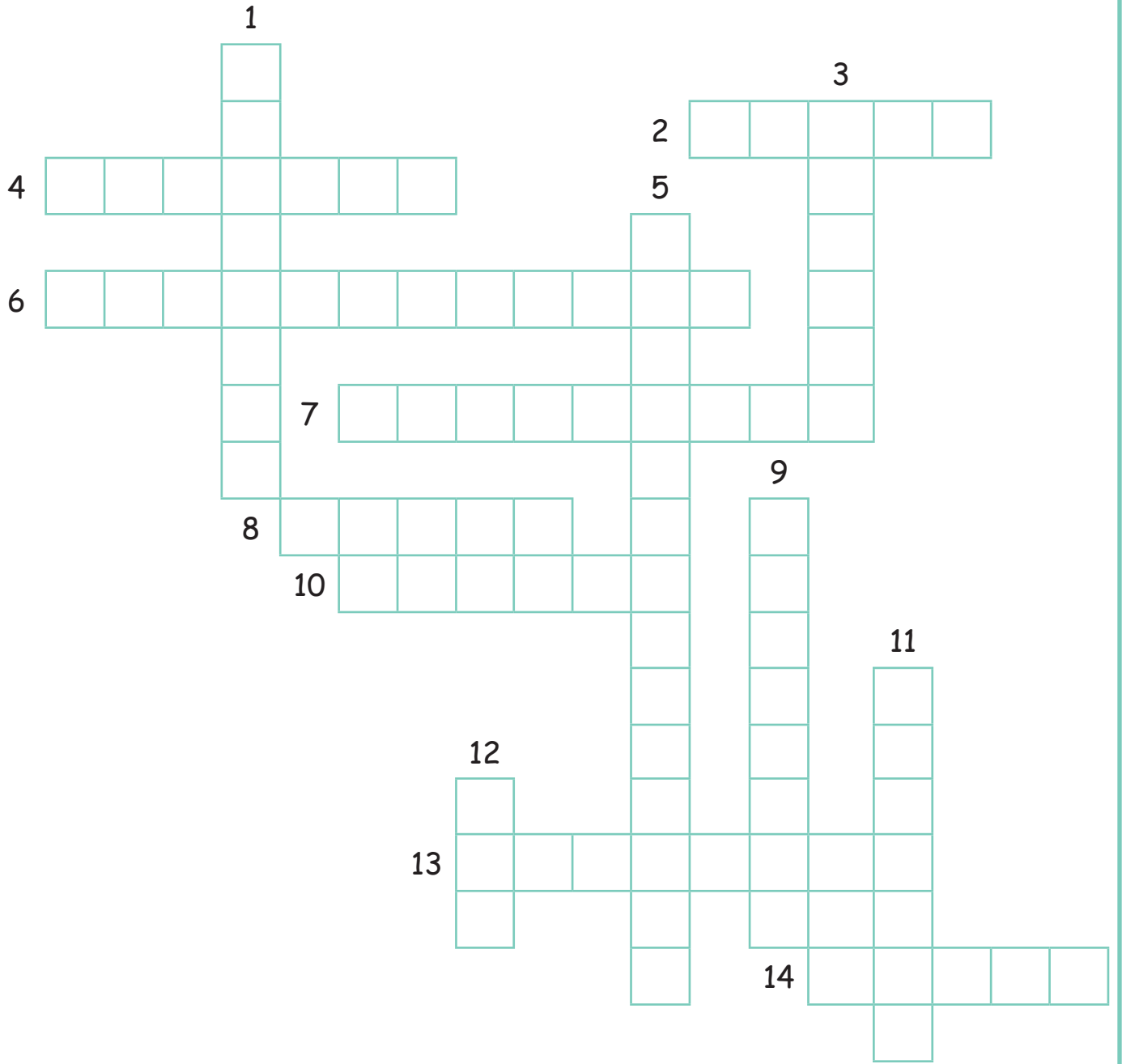
1. (.....) Türklerin tarih sahnesine ilk çıktığı yer yazılı kaynaklara ve buluntulara göre Orta Asya'dır.
2. (.....) Doğusunda Kıpınan dağları batısında Hazar Denizi güneyinde bülbül kuş dağları ve Ural dağları ,kuzeyinde ise Sibirya'ya kadar geniş bir alan Türklerin ana yurdu olarak kabul edilir.
3. (.....) Yaşadıkları bölgenin sert karasal iklim unsurlarına sahip olması Türklerin yaşayışları üzerinde özellikle hayvancılık yapmaları ve konar göçer olmalarında çok etkili olmuştur.
4. (.....) Orta Asya coğrafyasının zorlu koşullara sahip olmasından dolayı Türkler mücadeleci bir yapıya sahip olmuştur.
5. (.....) Dağınık Türk boylarını tek bayrak altında toplayarak ilk defa bir Türk devleti kuran kişi Mete Han'dır.
6. (.....) Mete Han Baharat yolu için Çinlilerle mücadele ederek Çini vergiye bağladı.
7. (.....) Sultan unvanını kullanan ilk Türk hükümdarı Kaşgarlı Mahmut'tur.
8. (.....) Türk tarihinde kurulan ve yerleşik yaşama geçen ilk Türk Devleti Uygur Devleti'dir.
9. (.....) Ordumuzun temeli olan Onlu Sistemi Mete Han kurmuştur .
10. (.....) Kavimler Göçünden sonra Orta Çağ kapanmış Yeni Çağ açılmıştır.
11. (.....) Kişinin mezarının başına Öldürdüğü düşman sayısınca dikilen taşlara Kurgan denir.

D. Aşağıda verilen kelimelerden uygun olanları boşluklara yazınız.

Asya Hun	Kaçan	Töre	Gök tanrı
Kök Türk	Uygur	Maniheizm	Mete
Hakan	Samara	Yuğ	Talas
Han	Teoman	Emeviler	Malazgirt

1. Türkler tarih sahnesine çıktığında ilk defa devlet kurmuşlardır.
2. inançları gereği et yemenin yasak olduğu Budizm ve dinini benimsemişlerdir.
3. İslamiyet ile inancı arasındaki benzerliği Türklerin din değiştirmesini kolaylaştırmıştır.
4. İslamiyet öncesi Türk tarihinde kişi öldükten sonra iyi ise yani cennete giderdi.
5. Türk tarihinde ilk kez onlu sistemi kuran kendisinden sonra gelen Türklere ve başka milletlere ordu alanında örnek olmuştur.
6. İslamiyet öncesi Türklerde ülkeyi yönetebilme yetkisinin yönetici yani hükümdarlara bu yetkiyi Tanrı'nın vermesine denir
7. Günümüzdeki tarih kaynaklarında Türklerin hükümdarlarına , ve gibi unvanlar verdiklerini öğreniyoruz.
8. Abbasilerin Türkler için yaptıkları şehirlere denir.
9. Eski Türklerdeki cenaze törenlerine denir.
10. Türklerin İslamiyete geçişini sağlayan savaşdır.
11. Dört halife döneminden sonra halifeliği saltanat sistemine döndürmüşlerdir.
12. Türklere Anadolu'nun kapılarını açan savaştır.....dır.

E. Yn sayfadaki sorulara uygun cevaplar vererek bulmacayı tamamlayın.

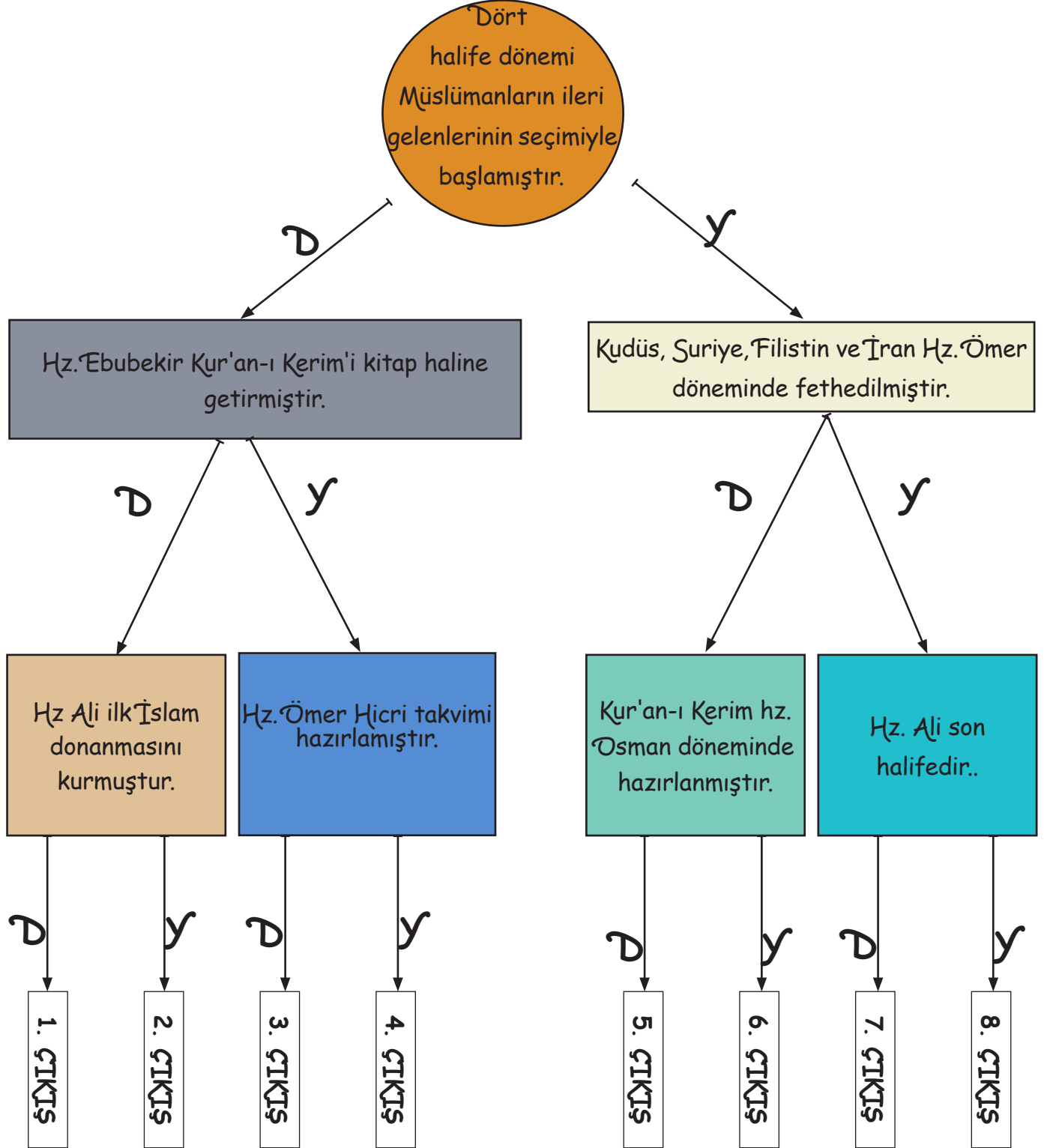
YUKARI

2. Türklerin ilk yazılı belgesi olan yazıtlar
4. Tarihte Türk adıyla kurulan ilk Türk devletinin adı
6. İlk Müslüman Türk devletinin adı
7. Anadolu'nun kapılarını Türklere karşılık savaşın adı
8. 11. ve 12. yüzyılda Avrupalı Hıristiyanların Kudüs'ü, Müslümanlardan almak ve İslam dünyasının zenginliklerini ele geçirmek için yaptıkları savaşların genel adı
10. Mezarların üstüne öldürdükleri insan sayısı kadar insan şeklinde dikilen taşlara verilen ad
13. Türk tarihinde yerleşik hayata geçen ilk devlet adı
14. Kuranı Kerim çoğaltılarak diğer şehirlere gönderen halifenin adı

AŞAĞI

1. Türklerin anayurdu neresidir?
3. HZ. MUHAMMED döneminde Mekkedden Medineye olan göç
5. Türk dilinin zenginliği ve güzelliğini göstermek için yazılan Divan-ı Lügat-it Türk adlı eserin yazarının adı
9. Çin'den başlayıp Avrupa'ya kadar uzanan ticaret yoluna verilen ad
11. Selçuklu ve Osmanlı Devletinde orta ve yükseköğretimin yapıldığı eğitim kurumlarına verilen reklam
12. Tarihte kurulan ilk Türk devleti

F. Dört halife konusu ile ilgili aşağıda verilen tanılayıcı dallanmış ağaçtaki ifadelerin bazıları doğru bazıları yanlıştır. İlk sorudan başlayın, soruların doğru ya da yanlış olduğuna karar vererek yönlendirici okları takip edin. Son olarak ulaştığınız çıkışı aşağıdaki boşluğa yazın ve unutmayınız ki sadece bir çıkıştan çıkma hakkınız var.

CEVAP:

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

1. Türkler ve Abbasiler birlikte Çin'e karşı 751 yılında Çin'i yendiler. Bu savaş ile Türkler gruplar halinde Müslüman olmaya başladılar. Yukarıda konu edinilen açıklaması verilen savaş hangisidir?

- A) Malazgirt savaşı
- B) Talas savaşı
- C) Hendek savaşı
- D) Bedir savaşı

2. • Avrupa uzun süre karışıklık içinde kaldı.
• Avrupalı kavimlerin kaynaşması sonucunda yeni milletler (Fransızlar, İngilizler, Almanlar ve İspanyollar...vb.) ortaya çıkmıştır.
• Günümüz Avrupa ülkelerinin temel yapısı oluşmuştur.
• İlk çağ kapanıp Orta Çağ başlamıştır.
• -Roma İmparatorluğu, Doğu Roma ve Batı Roma yıkılıp ikiye bölünmüştür

Yukarıda verilenler hangi olayın sonucudur?

- A) Doğuda Kingan Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Hindukuş ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Sibiry
- B) Doğuda Hindukuş Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Kingan ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Sibiry
- C) Doğuda Karanlık Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Kingan ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Sibiry
- D) Doğuda Kingan Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Sibiry ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Hindukuş Dağları

3. İslamiyet'ten önce ilk olarak Orta Asya'da tarih sahnesine çıkmış olan Türklerin yönetim şekline baktığımızda devleti yönetme gücünün Tanrı tarafından hükümdarlara verildiğine inanırlardı. Bu kavrama baktığımızda ise yaşam gücü, hayat veren, canlılık, mübarek olma gibi özelliklere sahip olduğuna inanılırdı. Bundan dolayı devleti yönetenin kişinin ailesinden olan erkek ve ailenin diğer erkek fertleri olanlar devleti yönetebilirdi. Bu kişi öldüğünde devleti yönetme yetkisi kan bağı yoluyla babadan oğula geçiliyordu veya erkek kardeşe geçerdi. Buna deniliyordu ve devlet bu şekilde idare ediliyordu.

Yukarıdaki boşluğa Türklerin İslamiyet'ten önceki devleti yönetme anlayışını dikkate alırsak aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilebilir?

- A) Ekber ve Erşet sistemi
- B) Kut anlayışı
- C) Kafes usulü
- D) Hiçbiri

4. Türklerin tarihte ilk defa bulunduğu coğrafya ile ilgili olarak buldukları yerin yönleriyle birlikte doğru bir sıralama yapacak olursak aşağıdaki hangi şıktaki seçenekte doğru bir sıralama yapılmıştır?

- A) Doğuda Kingan Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Hindukuş ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Sibiry
- B) Doğuda Hindukuş Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Kingan ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Sibiry
- C) Doğuda Karanlık Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Kingan ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Sibiry
- D) Doğuda Kingan Dağları batıda Hazar Denizi güneyde Sibiry ve Karanlık Dağları ve kuzeyde Hindukuş Dağları

5. Öğretmeni Ahmet'e:

-Kalk bakalım Ahmet bana İslamiyet'ten önceki Türklerde yönetim anlayışı olan ikili sistemi anlatabilir misin ?

Yukarıdaki metinde Ahmet sorulan soruya doğru cevap verdiği göre Ahmet'in verdiği cevap aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Hükümdarın devletin önemli sayılan kısmı olan batısında diğer hükümdar ailesinden olan kişinin (yabgu) ise doğusunda
- B) Bütün yetkinin ülkenin herhangi bir parçası fark etmeksizin tamamen hükümdarda olduğuna
- C) Hükümdarın devletin ülkenin önemli sayılan kısmı olan doğusunda hükümdar ailesinden olan (yabgu) ise batısında
- D) Hükümdar ailesinin bütün üyeleriyle devleti ortaklaşa yönetmesi

6. Aşağıdaki destanlardan hangisi ya da hangileri Köktürkler Devleti'ne ait olabilir?

- A) Oğuz Kağan Destanı
- B) Göç Destanı
- C) Ergenekon Destanı
- D) Manas Destanı

7. Orhun Yazıtları (Kitabeleri) İslamiyet'ten önceki hangi Türk devletine ait olabilir?

- A) Asya Hun Devleti
- B) Uygur Devleti
- C) II. Köktürk Devleti
- D) Hiçbiri

7. Orta Asya'daki İslamiyet öncesi Türk tarihine baktığımızda ilk olarak yaşam tarzına bağlı olarak yaşanan değişikliğe bağlı olarak hangi Türk devletine ait mimari alanda kalıntılar veya eserler (saraylar, tapınaklar kütüphaneler) görebilme şansına daha çok sahip olabiliriz?

- A) Asya Hun Devleti
- B) Köktürk Devleti
- C) Uygur Devleti
- D) Hepsi

8. Hz. Muhammed'in İslamiyet'i yayma çabasının başlangıçta Mekke'nin ileri gelen kabileleri tarafından karşı çıkılmıştır. Özellikle Mekke şehrinin önde gelen kabilelerinden biri olan Kureyş kabilesi tarafından şiddetle karşı çıkılması ve kabul görmemesinin başlıca nedeni ne olabilir?

- A) İslamiyet'in öne sürdüğü değerlerin başında gelen eşitliği savunuyor olması
- B) Kabe'nin elinde olduğu kabileye ekonomik üstünlük sağlaması
- C) İslamiyet'in özellikle köleciliği yasaklaması
- D) Hepsi

9. Hz. Muhammed'in vefatı sonrası başa geçen halifeler aşağıdaki hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Hz. Ebubekir - Hz. Ali - Hz. Osman - Hz. Ömer
- B) Hz. Ali - Hz. Ebubekir - Hz. Osman - Hz. Ömer
- C) Hz. Ömer - Hz. Osman - Hz. Ali - Hz. Ebubekir
- D) Hz. Ebubekir - Hz. Ömer - Hz. Osman - Hz. Ali

10. Anadolu'nun kapılarının Türklere açılmasında sonra Anadolu'da kurulan ilk Türk beylikleri ve 1243 Köseadağ Savaşından sonra olmak üzere ikinci beylikler gibi isimlendirmeler almıştır.

Buna göre aşağıdaki beyliklerden hangisi birinci dönem kurulan Türk beyliklerinden biri değildir?

- A) Mengücekler
- B) Artuklular
- C) Karamanlılar
- D) Danişmentliler

11. Anadolu Selçuklu Sultanı II. Kılıç Aslan ile Bizans imparatoru I. Manuel arasında 17 Eylül 1176 yılında Denizli'nin Düzbel mevkiinde yapılansavaşı ile diğer adı "Yurtttutan Savaşı" olan ve bu savaşla Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşmiştir.

Yukarıdaki boşluğa o dönemdeki hangi savaş ismi yazılırsa doğru olur?

- A) Pasinler Savaşı
- B) Malazgirt Savaşı
- C) Dandanakan Savaşı
- D) Miryokefalon Savaşı

12. İslamiyeti ilk kabul eden devlet olan Karahanlılar Devleti zamanında yaşamış olan ve Türk-İslam tarihinde önemli sayılan eserlerden olan Divan-ı lügat-it Türk adlı eseri yazan Kaşgarlı Mahmut'un bu eseri yazmaktaki asıl amacı ne olabilir?

- A) Türklere Arapçayı ve kültürünü öğretmek
- B) Türkçe'nin de zengin bir dil olduğunu göstermek
- C) Türkçe'nin yetersiz bir dil olması
- D) Hiçbiri

13. Hangi halife zamanında ilk kez İslam donanması oluşturulup, Kıbrıs adası fethedilip, İslam devletinin sınırlarının genişlemesi üzerine artan Kuran-ı Kerim ihtiyacına bağlı olarak Kuran-ı Kerim-in çoğaltılarak çeşitli merkezlere gönderilmesi ve ayrıca Müslümanlar arasında iç karışıklıklar başlamıştır.

Açıklanan gelişmeler hangi İslam halifesi zamanında olmuştur ?

- A) Hz. Ali
- B) Hz. Ebubekir
- C) Hz. Osman
- D) Hz. Ali

14. I. Gazneliler Devleti

II. Köktürk Devleti

III. Uygur Devleti

IV. Karahanlılar Devleti

V. Büyük Asya Hun Devleti

Yukarıdakilerin hangileri İslamiyet' kabul eden Türk devletlerinden değildir?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) IV ve V

15. • Tarihte bilinen ilk Türk devletidir.

- Devlet en parlak dönemini Metehan döneminde yaşamıştır.
- Çinlilerin Çin seddini yapmalarına sebep olmuşlardır

Yukarıdaki açıklamalar aşağıdaki hangi devletle ilgilidir?

- A) Asya Hun Devleti
- B) Göktürk Devleti
- C) Selçuklular
- D) Gazneliler Devleti

16. • Yerleşik hayata geçen ilk Türk uygarlığıdır.

- Kendi alfabeleri vardır.
- Maniheizm dinini benimsemişlerdir.
- Türeyiş ve Göç Destanı Uygurlara aittir.

Yukarıdaki açıklamalar aşağıdaki hangi devletle ilgilidir?

- A) Osmanlı Devleti
- B) Uygur Devleti
- C) Kök Türk Devleti
- D) Karahanlı Devleti

17. • Tarihte Türk adıyla kurulan ilk Türk devletidir.

- Türklerin ilk yazılı belgesi olan Orhun kitabeleri onlara aittir

Yukarıdaki açıklamalar aşağıdaki hangi devletle ilgilidir?

- A) Asya Hun Devleti
- B) Uygur Devleti
- C) Kök Türk Devleti
- D) Karahanlı Devleti

18. **Eski Türklerde devleti yönetme yetkisinin tanrı tarafından verildiğine olan inanca ne ad verilmiştir?**

- A) Gök tanrı
- B) Kurultay
- C) Töre
- D) Kut

19. • Ünlü türk islam bilimcisi **BİRÜNİ** bu dönemde yaşamıştır

- Sultan Mahmut Hindistan'a 17 sefer düzenleyerek İslam'ı yaymak istemiştir
- Hükümdar Mahmut Sultan unvanını kullanan ilk hükümdardır.
- 1040 yılında Selçuklular ile yapılan Dandanakan Savaşı ile dağılmaya başlamıştır.

Yukarıdaki açıklamalar aşağıdaki hangi devletle ilgilidir?

- A) Gazneli Devleti
- B) Anadolu Selçuklu Devleti
- C) Büyük Selçuklu Devleti
- D) Karahanlı Devleti

20. **İslamiyet'ten önceki Türklerin yaşamları genel olarak incelendiğinde konar-göçer bir hayat sürdürdükleri sanattan edebiyata ve hatta yaptıkları yazılı olmayan hukuk kurallarına kadar birçok özelliklerine yansımış olan bu yaşam şeklini tercih etmelerinde etkili olan temel neden nedir?**

- A) O dönem genel olarak böyle bir yaşam şeklinin yaygın olarak tercih edilmesi
- B) Türklerin böyle bir yaşam şeklinin daha iyi olduğunu düşünmeleri
- C) Yaşadıkları bölgenin coğrafi koşullarının böyle bir yaşamı zorunlu kılması
- D) Çinin Türkleri böyle bir yaşama zorlaması

21. 1-Hz. Ali

2-Hz. Osman

3-Hz. Ebubekir

4-Hz. Ömer

Yukarıda verilen dört halife

döneminin kronolojik olarak sıralaması

aşağıdakilerden hangisidir?

A) 4-1-2-3

B) 2-3-4-1

C) 1-4-3-2

D) 3-4-2-1

22. Türkiye Cumhuriyetinden önce kurulan Türk devletleri kısa sürelerde yıkılmışlardır bunun en büyük sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nüfus artışı

B) Teknolojiye ayak uyduramamaları

C) Taht kavgaları

D) Savaşçı olmamaları

23. Müslümanlara eşit davrandılar.

Türlere iyi davranmaları Türklerin İslamiyet'e girmesini kolaylaştırdı.

- Türkler devlet yönetiminde görev aldılar. Türk askeri ve aileleri için Samarra şehrini kurdular.

Yukarıdaki açıklamalar aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

A) Emevi Devleti

B) Abbasi Devleti

C) Osmanlı Devleti

D) Hz. Muhammed Dönemi

24. İlk Müslüman Türk devletidir.

- Tarihte ilk burslu sistemi başlatmışlardır
- Türkçeyi resmi dil olarak kabul etmişlerdir.
- İpek Yolu üzerinde tüccarları konaklaması için yaptıkları kervansaraylar ticaretin gelişmesini sağlamıştır.

Yukarıdaki açıklamalar aşağıdaki hangi devletle ilgilidir?

A) Büyük Selçuklular

B) Karahanlılar

C) Karamanoğulları

D) Uygurlar

25. Halifeliği saltanat (babadan oğula geçiş) haline getirdiler.

- Arap olmayanlara kötü davrandılar
- İslamiyet'i geniş topraklara yaymışlardır
- İspanyaya kadar devlet kurmuşlardır

Yukarıdaki açıklamalar aşağıdaki hangi devletle ilgilidir?

A) Emevi Devleti

B) Osmanlı Devleti

C) Karahanlılar

D) Köktürkler

26. Gazneli Mahmut 'Sarayımın en değerli hazinesi' olarak ilgi göstermesini sağlayan ünlü Türk islam bilimcisi kimdir

- A) Farabi
- B) İbn-i sina
- C) Biruni
- D) Ali Kuşçu

27. Anadoluya kapıları açan savaştır. Anadolunun kesin türk yurdu olduğunu belirleyensavaştır.

Yukarıda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Köseadağ-Malazgirt
- B) Miryokefalon -Uhud
- C) Malazgirt-Miryokefalon
- D) Miryokefalon-Malazgirt

28. Karahanlılar döneminde yaşamıştır Divan-ı Lügat-i Türk adlı eseri yazmıştır.

Yukarıda açıklaması verilen bigin kimdir?

- A) Ahmet Yesevi
- B) Kaşgarlı Mahmut
- C) Gazneli Mahmut
- D) Yusuf Has Hacip

SOSYAL BİLGİLER 6.SINIF 1. ÜNİTE CEVAP ANAHTARI

ETKİNLİK CEVAP ANAHTARI

A)

B) 1- Kültür 2- Özgürlük 3- Kızılay 4- Türkü 5- Din 6- Tarih

C) 1- D 2- D 3- Y 4- D 5- Y 6- Y 7- Y 8- D 9- D 10- Y

D) 1- Aidiyet 2- Öğrenci 3- Aşevi 4- Dil 5- Hoşgörü 6- Kızılay

E) 1) Lösemi 2) Ön yargı 3) Sorumluluk 4) İmece 5) Empati 6) Aile

F) 3. Çıkış

G) D seçeneği

H) 1- Sosyal Rol 2- Maddi-Manevi 3- Özel Gereksinimli 4- Dayanışma
5- Dilekçe Hakkı 6- Seyahat Özgürlüğü 7) Sorumluluk 8- Gelenek
9- Sivil Toplum Kuruluşu 10- Sosyal Yardım

ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR

CEVAP ANAHTARI

1-C 2-B 3-A 4-D 5-B 6-D 7-C 8-A 9-D 10-A 11-C 12-B 13-A 14-B 15-C

16-C 17-B 18- A 19-D 20- B 21-C 22-A 23-D 24-C 25-B 26-C 27-A 28-C 29-C
30-D 31-C